

ХИДРАВЛИЧНИ ЕЛЕМЕНТИ И СИСТЕМИ АД

Счетоводна политика и обяснителни бележки към междинния финансов отчет, приключващ на 30.06.2019 г.

I. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

„Хидравлични елементи и системи“ АД, град Ямбол, е вписано в Агенция по вписванията с ЕИК 838168266. Адрес на управление ул. „Пирин“ № 1, имейл: info@hes-co.com; уеб сайт: www.hes-co.com

ХЕС АД е публично акционерно дружество по смисъла на чл.110 от ЗППЦК.

Капиталът на ХЕС АД е 18 193 752 лева разпределени в 18 193 752 броя, обикновени, безналични, поименни акции с право на глас, всяка с номинал един лев.

Акционери, притежаващи акции над 5%:

Стара планина холд АД, ЕИК:121227995 - 11 740 584 акции, 6.53%

Славяна АД, ЕИК: 114034106 - 1 506 600 акции, 8.28%

ЗУПФ Алианс България, ЕИК: 130477720 - 1 271 274 акции, 6.99%

Дружеството е с едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от три члена – юридически лица, в състав:

„Состра инженеринг“ ЕООД – представлявано от Евгений Василев Узунов, председател на СД.

„Велев Инвест“ ООД – представлявано от Васил Георгиев Велев, член на СД, изпълнителен директор.

„МАЯ-ПЛ“ ООД – представлявано от Спас Борисов Видев, член на СД.

Средно списъчният брой на персонала за отчетния период на 2019 г. е 580 заети лица

Предмет на дейност: маркетингова, изследователска, развойна, производствена, инженерна, пласментна и вътрешно- и външнотърговска дейност в областта на хидравличните изделия и системи, общо машиностроене, стоки и услуги за населението.

II. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО ПОЛИТИКА

База за съставяне на финансовия отчет

Междинният финансов отчет на дружеството е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2019 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

В основата на изготвянето на този отчет е поставен принципа за действащо предприятие. Съгласно тази принцип предприятието ще продължи нормалното развитие на дейността си в обозримо бъдеще и няма намерения да ограничи съществено или да преустанови дейността си.

Изготвянето на финансовите отчети в съответствие с МСФО изисква употребата на счетоводни приблизителни оценки. Когато е прилагало счетоводната политика, ръководството се е основавало на собствената си преценка.

При прилагане счетоводна политика със задна дата, при преизчисляване на статии (грешки) със задна дата или когато се прекласифицират статии във финансовите отчети, се представят три отчета за финансово състояние и два от всеки други отчети и свързаните с тях пояснителни приложения.

Промени в счетоводната политика и сравнителни данни

Считано от 01.01.2019 г. действащата счетоводната политика на ХЕС АД е допълнена, като промените произтичат от прилагането на МСФО 16 „Лизинг“. В резултат от прилагането на новите стандарти през отчетният период е променена счетоводната политика при отчитането на лизингови договори.

Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2019г.

Дружеството прилага МСФО 16 за първи път. По-долу са описани естеството и ефектът на промените в резултат от приемането на тези нови счетоводни стандарти.

За първи път през 2019 година се прилагат и някои други изменения и разяснения, но те нямат влияние върху финансовия отчет на дружеството. Дружеството не е приело стандарти, разяснения или изменения, които са публикувани, но все още не са влезли в сила.

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане за периода, започващ на 1 януари 2019г.:

МСФО 16 Лизинг

Дружеството планира да приеме МСФО 16 като приложи модифициран ретроспективен подход., като кумулативният ефект от прилагането се признава на датата на първоначалното прилагане в началното салдо на капитала и не се преизчислява сравнителна информация. Дружеството ще избере да приложи стандарта към договори, които преди това са били идентифицирани като лизинг при прилагане на МСС 17 и КРМСФО 4. Следователно дружеството няма да прилага стандарта към договори, които преди не бяха идентифицирани като съдържащи лизинг при прилагане на МСС 17 и КРМСФО 4.

Дружеството ще избере да използва изключенията, предложени от стандарта, за лизингови договори, за които срокът на лизинга приключва в рамките на 12 месеца и договори за лизинг, за които базовият актив е с ниска стойност.

През 2019 г. дружеството е извършило подробна оценка на въздействието на МСФО 16. В обобщение не се очаква въздействие на възприемането на МСФО 16.

Минимална сравнителна информация

С изключение на случаите, когато МСФО разрешават или изискват друго, дружеството представя сравнителна информация по отношение на предходен период за всички суми, отчетени във финансовите отчети за текущия период.

Дружеството представя като минимум два отчета за финансовото състояние, два отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, два отделни отчета за печалбата или загубата (ако се представят такива), два отчета за паричните потоци и два отчета за промените в собствения капитал и свързаните с тях пояснителни приложения.

Когато текстовата описателна информация, съдържаща се във финансовите отчети за предходния/предходните период(и), продължава да бъде актуална и за текущия период се прави връзка с предходния, особено когато това е свързано с несигурности, приблизителни оценки, провизии или обезценки.

ПРИЗНАВАНЕ НА ПРИХОД

Приходи от договори с клиенти

Дружеството признава приходи, да са отрази прехвърлянето на обещаните с договора стоки или услуги на клиенти, в размер, който отразява възнаграждението, на което дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлените стоки или услуги.

Прехвърлянето на стоките или услугите се основава на концепцията за прехвърляне на контрола върху тях, способността да се ръководи използването на актива и да се получават по същество всички останали ползи от него. Контролът включва и способността за предотвратяване на това други дружества да ръководят използването на актива и получаването на ползи от него.

Приходите от договори с клиенти се признават, както следва:

- В течение на времето по начин, който отразява извършаната от дружеството работа по договора;
- В определен момент, когато се прехвърля контролът върху стоките или услугите на клиента.

Приходите от договори с клиенти се признават на база 5-етапен модел за признаване, представен по-долу, като разграничение се прави в следните две насоки според момента на удовлетворяване на задължението за изпълнение:

- задължение за изпълнение (прехвърляне на контрол) в течение на времето – в този случай приходите се признават постепенно, следвайки степента на прехвърляне на контрола върху стоките или услугите на клиента;

- задължение за изпълнение, удовлетворено (прехвърлен контрол) в определен момент – клиентът получава контрол върху стоките или услугите в определено време и приходите се признават изцяло наведнъж.

5-етапният модел за признаване на приходи от договори с клиенти включва следните етапи:

Етап 1 – идентифициране на договора. Договор с клиент се отчита, когато са изпълнени всички от следните критерии:

- договорът е одобрен от страните по него;
- могат да бъдат идентифицирани правата на всяка от страните по договора по отношение на стоките или услугите, които се прехвърлят;
- могат да бъдат идентифицирани условията на плащане за стоките или услугите, които трябва да бъдат прехвърлени;
- договорът има търговска същност;
- има вероятност дружеството да получи възнаграждението, на което то има право в замяна на стоките или услугите, които ще бъдат прехвърлени на клиента.

Ако не бъдат изпълнени всички от посочените критерии, договърът не се отчита в съответствие с изискванията на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти.

Когато даден договор с клиент не отговаря на горните критерии и дружеството получава възнаграждение от клиента, то признава полученото възнаграждение като приход само когато е настъпило някое от следните събития:

- Дружеството няма оставащи задължения за прехвърляне на стоки или услуги към клиента и е получило цялото или почти цялото от обещаното от клиента възнаграждение, което не подлежи на възстановяване;

- Договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

- Дружеството признава полученото възнаграждение като пасив, докато настъпи едно от събитията, посочени по-горе или докато критериите за признаване, изброени по-горе, бъдат изпълнени.

Етап 2 – идентифициране на задължения за изпълнение – при влизане в сила на договора дружеството оценява стоките или услугите, обещани по договора с клиент, и определя като задължение за изпълнение всяко обещание да прехвърли на клиента или:

- стока или услуга (или набор от стоки или услуги), която е отделна;

- поредица от отделни стоки или услуги, които по същество са еднакви и имат същия модел на прехвърляне на клиента.

Етап 3 – определяне на цената на сделката – при определяне на цената на сделката дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики. Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на който дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Етап 4 – разпределяне на цената на сделката към задълженията за изпълнение – цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение (или към всяка отделна стока или услуга) в размер, който отразява сумата на възнаграждението, на което дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на обещаните стоки или услуги на клиента. Разпределянето на цената на сделката се извършва на въз основа на относителна единична продажна цена на всяка отделна стока или услуга.

Етап 5 – признаване на прихода, когато (или докато) дружеството удовлетвори или удовлетворява задължението за изпълнение – приходът се признава, когато (или докато) дружеството удовлетвори задължението за изпълнение, като прехвърли стоките или услугите на клиента. Те се считат за прехвърлени на клиента, когато той получи контрол върху тях. За всяка задължение за изпълнение се определя при влизането в сила на договора, дали то удовлетворява задължението за изпълнение с течение на времето или към определен момент във времето.

Дружеството прехвърля контрола върху стока или услуга с течение на времето и признава приходи с течение на времето, ако е спазен един от следните критерии:

- Клиентът едновременно получава и потребява ползите, получени от дейността на дружеството в хода на изпълнение на тези дейности – това най-често са рутинни и повтарящи се услуги;

- В резултат на дейността на дружеството се създава или подобрява актив, който клиентът контролира в хода на създаването или подобряването на актива – това най-често е строителство на сгради или незавършено производство, върху което клиента може да има контрол;

- В резултат на дейността на дружеството не се създава актив с алтернативна употреба за дружеството и то разполага с обвързващо право да получи плащане за извършената към съответната дата дейност – това най-често е създаване на специализиран актив, който може да бъде ползван единствено от клиента.

Такси за Обслужване. Таксите за обслужване се признават през периода на договора за обслужване.

Приходи от лихви. Приходи от лихви се признават пропорционално за периода по метода на ефективната лихва.

Приходи от дивиденди. Приход от дивиденди се признава, когато се установи правото да се получи дивидент

РАЗХОДИ

Дружеството отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това ги отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности. Признаването на разходи за текущия период се извършва при начисляване на съответстващите им приходи. Разходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане.

Общи и административни разходи. Тази разходна категория включва всички разходи от общ и административен характер.

Финансови приходи и разходи. Финансовите приходи включват приходи от лихви по инвестирани средства (включително инвестиции, на разположение за продажба), приходи от дивиденди, печалба от продажба на финансови активи на разположение за продажба, промени в справедливата стойност на финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, печалба от операции в чуждестранна валута, признати като печалби и загуби. Приход от лихви се признава в момента на начисляването му по метода на ефективната лихва. Приход от дивиденди се признава на датата, на която е

установено правото на дружеството да получи плащането, която в случая на котиран ценни книжа е датата, след която акциите стават без право на получаване на последния дивидент.

Към разходите за дейността се отнасят и финансови разходи, които дружеството отчита, и които са свързани с обичайната дейност. Принципът на начисление се отнася до финансовите разходи, така както се отнася до всички други компоненти на отчета за доходите. Те включват и всички обезценки на финансови активи. Финансови разходи включват разходи за лихви по заеми, загуби от операции в чуждестранна валута, промени в справедливата стойност на финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, обезценка на финансови активи и загуби от хеджингови инструменти, които се признават като печалба или загуба. Всички разходи по платими лихви по заеми се признават като печалба или загуба като се използва метода на ефективния лихвен процент.

Разходи по заеми, които не могат да се отнесат пряко към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, се признават в печалби и загуби като се използва метода на ефективния лихвен процент. Печалби и загуби от курсови разлики се представят на нетна база във финансовите отчети.

ПЕЧАЛБИ ИЛИ ЗАГУБИ ЗА ПЕРИОДА. Всички приходни и разходни статии, признати за периода, се включат в печалба или загуба, освен ако стандарт или разяснение от МСФО изискват друго.

Печалба или загуба е общата сума на приходите минус разходите, като се изключват компонентите на друг всеобхватен доход.

ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ. При първоначално признаване, имот, машина, съоръжение или оборудване се отчитат по цена на придобиване, която включва покупната цена, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние за предвидената му употреба от ръководството.

След първоначалното му признаване, имот, машина, съоръжение или оборудване се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Амортизацията се изчислява така, че цената на придобиване на актива, намалена с остатъчната му стойност, да се отпише за периода на полезния му икономически живот, както следва:

Нетещуци материални и нематериални активи	Амортизационна квота
Сгради	4%
Съоръжения	4%
Машини и оборудване	20%
Транспортни средства	10%
Автомобили	20%
Компютърна техника	40%
Други материални активи	15%
Нематериални активи	40%
Земя	не се амортизира

Дружеството използва линеен метод на амортизация. Полезният живот, остатъчната стойност и метод на амортизация се преглежда, коригира, ако е необходимо, в края на всеки отчетен период.

Имот, машина, съоръжение или оборудване се отписва при продажба или когато активът окончателно бъде изваден от употреба и не се очакват никакви други икономически ползи от неговата продължаваща употреба. Печалбите или загубите, получени при бракуването или изваждането от употреба на имот, машина, съоръжение или оборудване, се определят като разлика между приблизително изчислените нетни постъпления от продажбата и балансовата сума на актива и се признават в отчета за доходите.

ОБЕЗЦЕНКА НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ. Имоти, машини и съоръжения както и нематериалните активи са обект на тестване за обезценка. Балансовата стойност на тези активи се проверява ежегодно за индикация за обезценка и когато активът е обезценен, той се отписва като разход в отчета за всеобхватния доход до неговата очаквана възстановима стойност. Възстановимата стойност е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба, и стойност в употреба на актив или на единица, генерираща парични потоци. Възстановимата стойност се определя за отделен актив, освен в случай че при използването на актива не се генерират парични потоци, които да са в значителна степен независими от паричните потоци, генерирани от други активи или групи от активи. Ако това е така, възстановима стойност се определя за единицата, генерираща парични потоци, към която активът принадлежи.

Стойността в употреба е настоящата стойност на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат получени от тази единица. Настоящите стойности се изчисляват посредством дисконтови проценти, които се определят преди данъчно облагане и отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните за единицата рискове, чиято обезценка се измерва.

Загубите от обезценка за единици, генериращи парични потоци, се разпределят първо срещу репутацията на единицата и след това пропорционално между останалите активи на единицата. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този

резерв (през друг всеобхватен доход), освен ако тя не надхвърля неговия размер, и превишението вече се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Последващо увеличение във възстановимата стойност /за активи, за които са били признати загуби от обезценка в печалбата или загубата/, предизвикани от промени в приблизителните оценки, се признава като приход в отчета за всеобхватния доход, до степента до която те възстановяват обезценката.

МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ. Материалните запаси се отчитат в отчета на финансовото състояние по пониската от себестойност и нетна реализуема стойност. Себестойността се определя чрез използването на метода „средно претеглена цена“. Себестойността на незавършено производство и готова продукция включва материали, пряк труд и свързани производствени разходи, въз основа на обичайното ниво на дейност. Провизия се прави за обездвижени и застояли елементи въз основа на очакваната им бъдеща употреба и нетна реализуема стойност.

Нетната реализуема стойност е предполагаемата продажна цена в обичайния ход на бизнеса, след като се извадят всички допълнителни разходи за завършване и реализация.

ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Първоначално признаване и оценяване

Дружеството признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансово състояние, когато и само когато дружеството става страна по договорните клаузи на инструмента. При първоначално признаване, дружеството признава всички финансови активи и финансови пасиви по справедлива стойност. Справедливата стойност на даден финансов актив / пасив при първоначалното му признаване обикновено е договорната цена. Договорната цена за финансови активи / пасиви освен тези, които са класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включва разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването / издаването на финансовия инструмент. Разходите по сделката, направени при придобиването на финансов актив и издаването на финансов пасив, класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата се отчитат незабавно като разход.

Дружеството признава финансови активи, използвайки датата на сетълмент на сделката, като по този начин един актив се признава в деня, в който е получен от дружеството и се отписва в деня, в който е предоставен от дружеството.

Последваща оценка на финансови активи

Последващата оценка на финансовите активи зависи от тяхната класификация при първоначалното им признаване като активи. Дружеството класифицира финансовите активи в една от следните категории:

1. Оценявани по амортизирана стойност, 2. Оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и 3. Оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Класификацията се определя на база бизнес модела за управление на дадения клас финансови активи и договорните характеристики на паричните потоци. Инвестиции, държани от дружеството с цел получаване на печалба от краткосрочни продажби или обратни покупки, се класифицират като финансови активи, държани за търгуване. Инвестиции в дългови инструменти, които дружеството държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци, се класифицират като финансови активи, отчитани по амортизирана стойност. Инвестиции в дългови инструменти, които дружеството държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци и продажба се класифицират като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО АМОРТИЗИРУЕМА СТОЙНОСТ

Дългови инструменти, които дружеството държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци и при които договорните парични потоци пораждат плащания единствено на главница и лихва се отчитат по амортизирана стойност. След първоначалното признаване активите се отчитат по амортизирана стойност. Отчитането по амортизирана стойност изисква прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Амортизираната стойност на финансов актив е стойността по която финансовият актив е отчетен първоначално, намалена с погашенията по главницата плюс или минус натрупаната амортизация с използване на метода на ефективния лихвен процент на всяка разлика между първоначалната стойност и стойността на падеж и намалена с обезценката. В тази категория могат да попаднат следните финансови активи на дружеството, в зависимост от избрания бизнес модел и характеристиките на паричните потоци от тях: търговски вземания, кредити и заеми, вземания по лизингови договори, вземания по предоставени депозити, вземания по цесии, вземания, придобити чрез цесии, кредити и заеми, придобити чрез цесии, инвестиции, държани до падеж.

ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Дългови инструменти, които дружеството държи в рамките на бизнес модел с цел както събиране на договорените парични потоци така и продажба на актива и при които договорните парични потоци пораждат плащания единствено на главница и лихва, се отчитат по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. След първоначалното признаване активът се оценява по справедлива стойност с отчитане на промените в справедливата стойност в преоценъчния резерв на инвестициите в ценни книжа (друг всеобхватен доход). Когато дълговият инструмент се отпише, натрупаните печалби или загуби признати в друг всеобхватен доход се прехвърлят в печалбата или загубата. В тази категория могат да попаднат следните финансови активи на

дружеството, в зависимост от избрания бизнес модел и характеристиките на паричните потоци от тях: търговски вземания, кредити и заеми, вземания по лизингови договори, вземания по предоставени депозити, вземания по цесии, вземания, придобити чрез цесии, кредити и заеми, придобити чрез цесии, финансови активи, дългови инструменти, които са на разположение за продажба.

ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Тази категория финансови активи, се разделя на две подкатегории: финансови активи, държани за търгуване и финансови активи, които не са класифицирани в горните две категории. Даден финансов актив се класифицира в тази категория, ако е придобит с цел продажба в кратък срок или договорните му характеристики не отговарят на условието да пораждат плащания единствено на главница и лихва. Деривативите също се категоризират като държани за търгуване, освен ако не са определени за хеджиращи инструменти. Тези финансови активи могат да бъдат дългови или капиталови инструменти.

КАПИТАЛОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Дружеството може да направи неотменим избор да признава промените в справедливата стойност в инвестициите в капиталови инструменти в друг всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Печалбите или загубите от промени в справедливата стойност ще се представят в друг всеобхватен доход и няма да могат да се прекласифицират в печалбата или загубата. Когато капиталовият инструмент се отпише, натрупаните печалби или загуби признати в другия всеобхватен доход направо се прехвърлят в други резерви и неразпределена печалба.

Обезценка на финансови активи

Моделът за обезценка „очаквани кредитни загуби“ се прилага за финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, с изключение на инвестиции в капиталови инструменти и договорни активи. Съгласно МСФО 9, загубите се измерват по една от двете бази: 1. очаквани кредитни загуби за следващите 12 месеца след датата на финансовия отчет или 2. очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовите активи. Първата база се прилага когато кредитния риск не е нараснал значително от датата на първоначално признаване до датата на финансовия отчет (и кредитния риск е нисък към датата на финансовия отчет), в обратния случай се прилага втората база. Дружеството прилага втората база за търговските вземания и договорните активи (независимо дали са със или без значителен финансов компонент). Нарастването на кредитния риск се следи и определя на база информация за рискови фактори като наличие на просрочие, значително влошаване на финансовото състояние на длъжника и други.

Само за търговски вземания балансовата стойност се намалява, чрез използване на транзитна сметка и последващото възстановяване на отписаните преди това суми се кредитира срещу тази транзитна сметка. Промените в балансовата стойност на транзитната сметка се признават в печалба или загуба. За всички други финансови активи балансовата сума се намалява с размера на загубата от обезценка.

За финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, ако в следващ период сумата на загубата от обезценката намалее и спадът може по обективен начин да се свърже със събитие, което възниква, след като обезценката е призната, преди това признатите загуби от обезценка се възстановяват (или директно, или чрез коригиране на корективната сметка за търговски вземания) в печалбата или загубата. Въпреки това възстановяването не може да води до балансова стойност на финансовия актив, която да надвишава онази амортизирана стойност, която би била на датата на възстановяването, ако не е била призната загуба от обезценка.

Отписване на финансови активи

Финансов актив се отписва от дружеството, когато договорните права върху паричните потоци от този актив падежират или когато дружеството е прехвърлило тези права чрез сделка, при която всички съществени рискове и изгоди, произтичащи от собствеността на актива се прехвърлят на купувача. Всяко участие във вече прехвърлен финансов актив, което дружеството запазва или създава, се отчита самостоятелно като отделен актив или пасив. В случаите когато дружеството е запазила всички или по-голяма част от рисковете и изгодите свързани с активите, последните не се отписват от отчета за финансовото състояние (пример за такива сделки са репо сделките – продажба с уговорка за обратно изкупуване).

При сделки, при които дружеството нито запазва, нито прехвърля рисковете и изгодите, свързани с финансов актив, последният се отписва от отчета за финансовото състояние тогава и само тогава, когато дружеството е загубило контрол върху него. Правата и задълженията, които дружеството запазва в тези случаи се отчитат отделно като актив или пасив. При сделки, при които дружеството запазва контрол върху актива, неговото отчитане в отчета за финансовото състояние продължава, но до размера определен от степента, до която дружеството е запазило участието си в актива и носи риска от промяна в неговата стойност.

Последващата оценка на финансови пасиви

Последващата оценка на финансовите пасиви, зависи от това как те са били класифицирани при първоначално признаване. Дружеството класифицира финансовите си пасиви в една от следните категории:

Пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата. Пасивите се класифицират в тази категория, когато те принципно са държани с цел продажба в близко бъдеще (търговски задължения) или са деривативи (с изключение на дериватив, който е предназначен за и е ефективен хеджиращ инструмент) или отговаря на условията за попадане в тази категория, определени при първоначалното признаване. Всички промени в справедливата стойност, отнасящи се до пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход към датата, на която възникват.

Пасиви, отчитани по амортизирана стойност. Всички задължения, които не са класифицирани в предишната категория попадат в тази категория. Тези задължения се отчитат по амортизирана стойност посредством метода на ефективния лихвен процент.

Елементите, класифицирани като търговски и други задължения обикновено не се оценяват отново, тъй като задълженията са известни с висока степен на сигурност и уреждането е краткосрочно. В тази категория обикновено попадат следните финансови пасиви на дружеството: търговски задължения, кредити и заеми, задължения по лизингови договори, задължения по получени депозити, задължения по цесии.

Отписване на финансови пасиви

Финансов пасив се премахва от отчет за финансовото състояние на дружеството, само когато задължението бъде погасено, прекратено, или изтече. Разликата между балансовата стойност на отписания финансов пасив и изплатената престация се признава в печалбата или загубата.

Лихви, дивиденди, загуби и печалби

Лихви, дивиденди, загуби и печалби, свързани с финансов инструмент или компонент, който е финансов пасив, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата. Разпределенията за притежателите на инструменти на собствения капитал се признават директно в собствения капитал. Разходите по операцията за капиталова сделка се отразяват счетоводно като намаление на собствения капитал.

Класификацията на финансов инструмент като финансов пасив или инструмент на собствения капитал определя дали лихвите, дивидентите, загубите и печалбите, свързани с този инструмент, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата. Плащанията на дивиденди за акции, изцяло признати като пасиви, се признават като разходи по същия начин както лихви по облигация. Печалбата и загубата, свързана с обратни изкупувания или рефинансиране на финансови пасиви, се признава в печалбата или загубата, докато обратните изкупувания или рефинансирането на инструменти на собствения капитал се признават като промени в собствения капитал. Промените в справедливата стойност на инструмента на собствения капитал не се признават във финансовите отчети.

Разходите при издаването или придобиването на свои инструменти на собствения капитал се отчитат в капитал, например при капиталова сделка разходите по сделката се отчитат счетоводно като намаление на собствения капитал. Разходи по сделка, които са свързани с емитирането на съставен финансов инструмент, се разпределят към пасивния и капиталовия компонент, пропорционално на разпределението на постъпленията. Разходите по сделка, които са съвместно свързани с повече от една сделка (например разходите за съвместно предлагане на някои акции и котиране на други акции на фондова борса), се разпределят между тези сделки, като се използва рационална и относима към сходни сделки база за разпределение.

Печалбите и загубите, свързани с промени в балансовата стойност на финансов пасив, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата дори когато се отнасят до инструмент, който включва право на остатъчен дял от активите на предприятието в замяна срещу парични средства или друг финансов актив.

Компенсиране на финансов актив и финансов пасив

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и в отчета за финансовото състояние се представя нетната сума когато: има юридически упражняемо право да компенсира признатите суми; и има намерение или да уреди на нетна база, или да реализира актив и едновременно с това да уреди пасив.

При счетоводното отчитане на прехвърлянето на финансов актив, който не отговаря на изискванията за отписване, дружеството не компенсира прехвърления актив и свързания пасив. Компенсирането на признат финансов актив и признат финансов пасив и представянето на нетната стойност се различават от отписването на финансов актив или финансов пасив. Правото на компенсиране е юридическо право на длъжник по договор да уреди или по друг начин да елиминира цялата или част от сумата, дължима на кредитор, чрез приспадането от тази сума на сума, дължима от кредитора. Ако има юридическо право да приспадне сума, дължима от трето лице, от сумата, дължима на кредитора, при условие че между трите страни съществува споразумение, в което ясно е установено правото на длъжника да извърши компенсирането, активите и пасивите се представят компенсирано.

ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ. Пари и парични еквиваленти включват пари в брой, депозити и други краткосрочни високо ликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в определена сума пари и са предмет на незначителен риск от промени на стойността.

За целите само на отчета за паричните потоци, пари и парични еквиваленти включват банкови овърдрафти, платими при поискване. Тъй като характеристиките на подобни банкови споразумения са, че банковото салдо често се променя от положително до овърдрафт, те се считат за неразделна част от управлението на парите на дружеството.

РАЗХОДИ ПО ЗАЕМИ. Лихвата по заеми за финансиране на покупка и развитие на актив, който отговаря на условията за актив създаден в самото предприятие (т.е актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба) е включена в стойността на актива до момента, до който активите са значително готови за употреба или продажба. Такива разхода по заеми се капитализират нетно от какъвто и да било инвестиционен доход, получен от временното инвестиране на средства, които са в излишък. Всички други разходи, по заеми се признават в печалба или загуба в периода, през който са възникнали.

СДЕЛКИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА. Паричните активи и пасиви в чуждестранна валута се превалутират във функционалната валута на съответното дружество от дружеството с помощта на обменните курсове на датата на отчитане. Печалбите и загубите, произтичащи от промените в обменните курсове след датата на сделката се признават в печалба или загуба (освен когато са отсрочени в други всеобхватен доход като хедж на паричен поток). Непаричните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена в чуждестранна валута се превалутират по обменния курс на датата на транзакцията. Разликите възникнали от превалутирание по непарични позиции, които са оценяват по справедлива стойност в чуждестранна валута (например капиталови инструменти на разположение за продажба) се превалутират, като се използват обменните курсове на датата, когато се определя справедливата стойност.

ПЕНСИОННИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПО СОЦИАЛНОТО И ТРУДОВО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Общият размер на вноската за фонд "Пенсии", ДЗПО, фонд "ОЗМ", фонд "Безработица" и здравно осигуряване през 2019 г., е както следва:

За периода 01.01.2019 г. – 30.06.2019 г.

– 32,30% (разпределено в съотношение работодател : осигурено лице 18,52:13,78) за работещите при условията на трета категория труд.

– 35,3% (разпределено в съотношение работодател : осигурено лице 21,52:13,78) за работещите при условията втора категория

В допълнение, работодателят прави изцяло за своя сметка осигурителна вноска за фонд "ТЗПБ", която е диференцирана от 0,4% до 1,1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието. Осигурителната вноска за фонд "ТЗПБ" за 2019 г. е 0,9%.

Дружеството изплаща всички предвидени в Кодекса на труда обезщетения. След изплащането на посочените обезщетения за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки, (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката не се включват приблизителната преценка в недисконтиран размер на разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване.

ДАНЪЦИ ВЪРХУ ДОХОДА И ДДС

Дължимият текущо данък се изчислява с помощта на данъчните ставки в сила или приетите за действащи ставки към датата на отчитане. Облагаемата печалба се различава от счетоводната печалба или защото някои доходи и разходи се считат за облагаеми или данъчно признати, или защото времето, за което те са били облагаеми или данъчно признати се различава при тяхното данъчно и счетоводно третиране. Посредством пасивния метод в отчета за финансовото състояние, отсрочен данък се признава за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите в отчета на финансовото състояние и съответната данъчна основа, с изключение на репутацията, която не е призната за данъчни цели, както и за временни разлики, възникнали при първоначално признаване на активи и пасиви, които не влияят върху облагаемата или счетоводна печалба. Отсроченият данък се изчислява по данъчните ставки, който се очаква да бъдат приложими за периода, когато активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към датата на баланса. Активи по отсрочени данъци се признават само до степента, до която дружеството счита за вероятно (т.е. е вероятно) да е налице облагаема печалба, за да се реализира актив от същата данъчна група (юрисдикция).

Отсрочените данъчни активи и пасиви се приспадат само тогава, когато има законово право да приспадат текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно дружество и намерението на дружеството е да уреди сумата на нетна база. Разходът за данъци за периода, включва текущ и отсрочен данък. Данък се признава в отчета за доходите, с изключение на случаите, в които той произтича от сделки

или събития, които се признават в друг всеобхватен доход или директно в капитал. В този случай, данъкът се признава в друг всеобхватен доход или съответно директно в собствения капитал. Когато данъкът възниква от първоначалното отчитане на бизнес комбинация, той се включва при осчетоводяването на бизнес комбинацията.

Данък върху добавената стойност (ДДС)

Приходите, разходите и активите се признават нетно от ДДС, с изключение на случаите, когато:

– ДДС, възникващ при покупка на активи или услуги, не е възстановим от данъчните власти, в който случай ДДС се признава като част от цената на придобиване на актива или като част от съответната разходна позиция, както това е приложимо; и

– вземанията и задълженията, които се отчитат с включен ДДС.

Нетната сума на ДДС, възстановима от или дължима на данъчните власти се включва в стойността на вземанията или задълженията в баланса.

ПРОВИЗИИ. Когато, на датата на отчитане, дружеството има сегашно задължение (правно или конструктивно) като резултат от минало събитие и е вероятно, че дружеството ще погаси това задължение, се прави провизия в отчета за финансовото състояние. Провизии се правят като се използва най-добрата приблизителна оценка на сумата, която ще е необходима за погасяване на задължението и се дисконтират до сегашна стойност с помощта на дисконтов процент (преди данъци), който отразява текущите пазарни оценки на стойността на парите във времето и специфичните за задължението рискове. Промените в приблизителните оценки се отразяват в отчета за доходите през периода, в който възникват. Провизиите по гаранции се измерват с помощта на вероятност модели, базирани на минал опит. Провизиите за реструктуриране се признават само след като засегнатите страни са били информирани за формалния план за реструктуриране.

КАПИТАЛ. Капиталовите инструменти са договори, които пораждат остатъчен интерес в нетните активи на дружеството. Обикновените акции се класифицират като капитал. Капиталовите инструменти се признават по сумата на получените постъпления, нетно от разходите, пряко свързани с транзакцията. Доколкото тези постъпления превишават номиналната стойност на акциите емитирани, те се кредитират по сметка премиен резерв.

Разпределяне на дивидент. Дивидентите се признават като пасив, когато те са декларирани (т.е. дивидентите са разрешени по съответния начин и вече не са в обхвата на преценка на юридическото лице). Обикновено дивиденти се признават като пасив в периода, в който е одобрено тяхното разпределение по време на годишното общото събрание на акционерите. Междинните дивиденти се признават, когато се изплащат.

Собствени акции .Дружеството не притежава собствени акции.

КРИТИЧНИ СЧЕТОВОДНИ ПРЕЦЕНКИ И ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ

При изготвянето на своите и финансови отчети, дружеството е направила значителни преценки, прогнози и предположения, които оказват влияние на балансовата стойност на някои активи и пасиви, доходи и разходи, както и друга информация, отчетена в бележките. Дружеството периодично следи тези прогнози и предположения и се уверява, че те съдържат цялата необходима информация, налична към датата, на която се изготвят финансовите отчети. Въпреки това не пречи реалните цифри да се различават от направените оценки.

Преценките, прогнозите и предположенията, за които съществува значителен риск да причинят съществени корекции в балансовите суми на активите и пасивите, в рамките на следващата финансова година, са разгледани по-долу.

Признаване на приходите. Дружеството прави провизии за търговски отстъпки, отстъпки за обеми и такси за връщане на продукти, предвидени в договорите за продажба, когато признава приходите, получени от стоки и услуги. Такова намаление на прихода, представлява оценка, която е обект на преценка и предположение, въз основа на минал опит, както и на обстоятелства станали известни на дружеството по време, се съставяне на оценката. При определени обстоятелства, дружеството влиза в споразумения с повече от един елементи ("пакети"). Както е описано в параграф Приходи, пакетът може да включва един или повече елементи, които са предмет на различни критерии за признаване. В този случай се изискват отделни измервания на справедливата стойност на всеки компонент. Оценката на справедливата стойност на всеки компонент включва оценки и предположения, които засягат начина по който се признава прихода.

Провизия за съмнителни вземания. Определянето на възстановимостта на дължимата от клиенти сума, включва определянето на това дали са налице никакви обективни доказателства за обезценка. Лошите вземания се отписват, когато се идентифицират, доколкото е възможно обезценка и несъбираемост да се определят отделно за всеки елемент. В случаите, когато този процес не е възможен, се извършва колективна оценка на обезценка. В резултат, начинът, по който индивидуални и колективни оценки се извършват и сроковете, отнасящи се до идентифицирането на обективни доказателства за обезценка, изискват значителни преценка и може да повлияят значително на балансовата сума на вземания на датата на отчитане.

Тестове за обезценка на активи. Финансов актив или група от финансови активи, различни от тези, които попадат в категорията на активи по справедлива стойност в печалбата или загубата, се оценяват за индикатори за обезценка в края на всеки отчетен период. Обезценка съществува само тогава, когато дружеството установи, че е настъпило "събитие - загуба", засягащо очакваните бъдещи парични потоци на

финансовия актив. Може да не е възможно да се определи едно събитие, което причинява обезценка, още повече да се определи, когато е настъпило събитието загуба може да е свързано с упражняването на значителна преценка. По отношение на капиталови инвестиции, категоризирани като на разположение за продажба, дружеството смята, че тези активи за обезценени, когато е имало значителен или продължителен спад в справедливата им стойност под себестойност. Определянето на това, дали има "значителен" или "продължителен" изисква значителни преценка от страна на ръководството. Размерът на загубата от обезценка, признат за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, е разликата между балансовата стойност на актива и сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент.

Анализът за обезценка на репутация, материални и други нематериални активи изисква оценка на стойността в употреба на актива или на единицата, генерираща парични потоци, към които са разпределени активите. Оценката на стойността в употреба се прави най-вече въз основа на дисконтираните модели на паричните потоци, които изискват дружеството, за да направи оценка на очакваните бъдещи парични потоци от актива или от единицата, генерираща парични потоци, а също и да се избере подходящ дисконтов процент, за да се изчисли настояща стойност на паричните потоци.

Нетна реализуема стойност на материалните запаси. Определянето на провизия за материалните запаси включва процес на оценка. Балансовата стойност на материалните запаси се обезценява до реализуемата им стойност, когато тяхната себестойност, вече може да не бъде възстановяема – например, когато материални запаси са повредени или остарели изцяло или частично или има спад в продажните им цени. Във всеки случай реализуема стойност представлява най-добрата оценка на възстановимата стойност, и се основава на най-сигурните съществуващи към датата на отчета данни и присъщо включва оценки относно бъдещите очаквания за реализуема стойност. Критериите за определяне на размера на провизията или отписването се основават на анализ за стареене, техническа оценка и последващи събития. По принцип такъв процес на оценка изисква значителни преценка и може да повлияе на балансовата сума на материалните запаси към датата на отчета.

Справедлива стойност на некотирани инвестиции. Ако пазарът на даден финансов актив не е активен или не е лесно достъпен, дружеството установява справедливата стойност на инвестицията с помощта на методи за оценка, които включват използването на скорешни (последните) формални сделки, позоваване на други инструменти, които са по същество същите, чрез анализ на дисконтираните парични потоци и модели на ценообразуване, отразяващи специфичните обстоятелства на емитента. Тази оценка изисква дружеството да избере измежду диапазон от различни методологии за оценяване и да направи преценка относно очакваните бъдещи парични потоци и дисконтовата ставка.

Приблизителна оценка за отсрочени данъци. Признаването на отсрочените данъчни активи и пасиви включва съставянето на серия от допускания. Например дружеството трябва да оцени времето на възстановяване на временни разлики, дали е възможно временните разлики да не бъде възстановени в предвидимо бъдеще, или доколко данъчните ставки се очаква да се прилагат за периода, когато активът ще се реализира или пасивът ще се уреди. Що се отнася до отсрочени данъчни активи, реализирането им в крайна сметка зависи от облагаемия доход, който ще е на разположение в бъдеще. Отсрочените данъчни активи се признават само когато е вероятно, че ще има облагаема печалба, срещу която може да се усвои отсроченият данъчен актив и е вероятно, че дружеството ще реализира достатъчно облагаем доход в бъдещи периоди, за да оползотвори намалението при плащането на данък. Това означава, че дружеството прави предположения за данъчното си планиране и периодично ги оценява повторно, за да отразяват промяната в обстоятелствата, както и данъчни разпоредби. Освен това, измерването на отсрочен данъчен актив или пасив отразява начина, по който предприятието очаква да възстанови балансовата стойност на актива или уреди пасива.

Провизии. Провизиите могат да бъдат разграничени от другите пасиви, защото съществува несигурност относно проявлението им във времето и сумата на сделката. По-типичните провизии, които се отразяват от дружеството произтичат от задълженията на производителя по гаранции, възстановявания на сучи, добросъвестно изпълнение на договори, неуредени спорове и бизнес реструктуриране. Признаването и оценката на провизиите изискват от дружеството да направи преценка относно вероятността (ако събитието е по-вероятно, отколкото да не настъпи) изходящ поток от ресурси да се изискват за погасяване на задължение и дали би могла да се даде надеждна оценка на сумата на задължението. Освен това счетоводната политика на дружеството изисква признаването на най-добрата оценка на сумата, която ще се изисква за погасяване на задължението и оценката може да се основава на информация, която показва диапазон от стойности. Тъй като признаването се основава на сегашната стойност, то включва съставяне на предположения при адекватна дисконтова ставка, с цел да отрази рисковете специфични за задължението оценки около на подходящ дисконтов процент за да отразява специфичните за задължението рискове. В частност що се отнася до провизиите при реструктуриране, изисква се значителна субективна преценка, за да се определи дали задължаващо събитие е настъпило. Всички налични доказателства трябва да бъде оценена, за да се определи дали е достатъчно подробен плана, за да създаде валидно очакване за ангажимента на ръководството относно реструктурирането – тоест да се започне изпълнение на плана за реструктуриране или да се обявят основните му характеристики пред онези, които ще са засегнати от него.

Условни активи и пасиви. Условните пасиви на дружеството не са признати, но са оповестени, освен ако възможността за изходящ поток на ресурси съдържащ икономически ползи, е отдалечен във времето. Условните пасиви представляват възможни задължения, възникващи от минали събития, чието

съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или не на едно или повече несигурни бъдещи събития не изцяло в рамките на контрола на юридическото лице. Те не се признават, защото не е вероятно, че изходящ поток от ресурси ще бъде необходим за покриване на задължението и сумата на задължението не може да бъде оценена с достатъчна надеждност. Неизбежно, определянето условен пасив изисква значителни преценка от страна на ръководството.

Провизии за гаранции. Провизиите за разходи, свързани с гаранции, се признават, когато продуктът бъде продаден или услугата предоставена. Първоначалното признаване се базира на историческия опит. Първоначалната приблизителна оценка на разходите, свързани с гаранции, се преразглежда ежегодно.

Провизии за реструктуриране. Провизии за реструктуриране се признават единствено, когато са удовлетворени общите критерии за признаване на провизии. В допълнение дружеството трябва да следва подробен план за въпросния бизнес или част от него, местоположението и броя на засегнатите служители, подробна приблизителна оценка на свързаните разходи и съответния времеви график. Засегнатите служители трябва да имат валидно очакване, че реструктурирането ще се извърши или че изпълнението вече е стартирало. Когато ефектът от времеви разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява, когато е уместно, специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време, се представя като финансов разход.

ГРЕШКИ И ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА. Грешки по смисъла на МСС8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период, открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобрят за публикуване. Въпреки това, грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират.

Дружеството коригира със задна дата съществените грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез:

- преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в които е възникнала грешка;

- в случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период.

- Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване със задна дата, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или кумулативния ефект от тази грешка.

Корекции за прекласификация са сумите, прекласифицирани към печалба или загуба през текущия период, които са признати в друг всеобхватен доход в текущия или предходен периоди. При прилагане счетоводна политика със задна дата или извършва преизчисляване със задна дата на статии във финансовия отчет или когато се прекласифицират статии във финансовия отчет, се представят три отчета за финансово състояние, два от всеки други отчети и свързаните с тях пояснителни приложения. Дружеството представя отчети за финансовото състояние към текущия период, които са признати в друг всеобхватен доход в текущия или предходен периоди: края на текущия период; края на предходния период (което отговаря на началото на настоящия период), и началото на най-ранния сравним период.

Когато се наложи промяна в представянето или класификацията на статии във финансовите си отчети, дружеството прекласифицира сравнителната информация, освен ако прекласификацията е практически невъзможна.

РЕКЛАСИФИКАЦИИ. Рекласификациите представляват промени в представянето на отделни позиции във финансовите отчети с цел постигане на по-вярно и честно представяне на информацията в тях. Тези рекласификации се правят ретроспективно, като се коригират началните салда на всеки засегнат елемент от отчета и се представя допълнителен отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния сравнителен период.

СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ МЕЖДУ ТЯХ. Дружеството спазва изискванията на МСС24 при определяне и оповестяване на свързаните лица. Сделка между свързани лица е прехвърляне на ресурси, услуги или задължения между свързани лица без разлика на това, дали се прилага някаква цена.

УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАСОВИТЕ РИСКОВЕ. Дейността на дружеството е изложена на редица финансови рискове, включващи ефектите от промяната на валутните курсове, лихвените проценти по банкови кредити, залози срещу вземания и кредитни периоди, предоставяни на клиенти.

РИСК ОТ КУРСОВИ РАЗЛИКИ. Основните продажби на дружеството са предназначени за Европейския съюз и износ за трети страни. Разплащанията са в евро и щатски долари. Ръководството следи движението на валутните курсове и взема мерки за избягването на негативни последици от тяхната промяна.

ЛИХВИ ПО ТЪРГОВСКИ И БАНКОВИ КРЕДИТИ. За текущата си дейност дружеството не ползва банков кредит.

КРЕДИТНИ РИСКОВЕ. Дружеството предоставя кредитни периоди на по-големите си клиенти от 30 до 75 дни. От своя страна дружеството ползва кредитни периоди в рамките на 30-45 дни, предоставени му от неговите доставчици.

ЛИКВИДНОСТ. Ръководството на дружеството поддържа достатъчно свободни парични наличности с цел осигуряване на постоянна ликвидност.

II. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ СТАТИИТЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯТ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

1.1. Нетни приходи от продажби

хил. лв.

Нетни приходи от продажби	Към 30.06.2019	Към 30.06.2018
Приходи от договори с клиенти	34 418	31 931
Приходи от продажба на материали	192	41
Приходи от продажба на услуги	124	198
ОБЩО	34 734	32 170

1.2. Други приходи

хил. лв.

Други приходи	Към 30.06.2019	Към 30.06.2018
Приходи по други договори, различни от приходи от договори с клиенти	204	142

1.3. Приходи от безвъзмездни средства, предоставени от държавата

хил. лв.

Други приходи	Към 30.06.2019	Към 30.06.2018
Правителствени дарения за нетекущи материални и нематериални активи	144	90

1.2. Разходи

1.2.1. Разходи за материали

хил. лв.

Разходи за материали	Към 30.06.2019	Към 30.06.2018
Основни материали	17 560	16 111
Горива и смазочни материали	59	64
Електроенергия	841	727
Природен газ	122	136
Вода	26	30
ОБЩО	18 608	17 068

1.2.2. Разходи за външни услуги

хил. лв.

Разходи за външни услуги	Към 30.06.2019	Към 30.06.2018
Договори за управление	1 008	1 205
Ремонти	893	611
Подизпълнители	613	972
Застраховки работници	242	239
Социални разходи-ваучери за храна	219	196
Нает транспорт	186	194
Охрана	117	145
Ремонти - рекламации	108	103
Посредничество	39	24
Застраховка имущество	38	40
Охрана на труда	27	30
Такси	24	14
Консултански и други договори	22	27
Представителни	11	42
Граждански договори и хонорари	8	9
Юридическо обслужване	8	1
Наеми	7	8
Съобщителни услуги	7	6
Куриерски услуги	6	6
Други разходи за външни услуги	10	24
ОБЩО	3 593	3 896

1.2.3. Разходи за амортизации

Амортизацията се начислява по линейния метод според предполагаемия полезен живот на активите върху амортизируема стойност.

хил. лв.

Разходи за амортизации	Към 30.06.2019	Към 30.06.2018
Разходи за амортизации в т.ч.:	1 724	1 564
Дълготрайни материални активи	1 637	1 481
Дълготрайни нематериални активи	87	83

1.2.4. Разходи за персонала

хил. лв.

Разходи за персонала	Към 30.06.2019	Към 30.06.2018
Разходи за заплати	5 188	4 731
Разходи за осигуровки	971	887
ОБЩО	6 159	5 618

1.2.5. Други разходи

хил. лв.

Други разходи	Към 30.06.2019	Към 30.06.2018
Разходи за командировки	13	22
Разходи за обезщетения	37	48
Разходи за реклама	43	53
Данъци и такси	49	54
Други разходи	40	14
ОБЩО	182	191

1.2.6. Суми с корективен характер

хил. лв.

Суми с корективен характер	Към 30.06.2019	Към 30.06.2018
Балансова стойност на продадени активи	178	36
Префактурирани разходи за транспорт, ел. енергия и др.	127	189
Изменение на запасите от продукцията	1 061	801
Изменение на запасите в незавършено производство	17	(191)
ОБЩО	1 383	835

1.2.7. Финансови приходи/разходи, нетно

хил. лв.

Финансови сделки	Към 30.06.2019	Към 30.06.2018
Приходи от лихви по заеми	1	14
Приходи от лихви по депозитни сметки	0	3
Разходи за лихви по лизингови договори	(2)	(2)
Разходи за обслужване на банкови сметки	(14)	(13)
Положителни/отрицателни курсови разлики	0	78
ОБЩО	(15)	80

1.2.8. Печалби и загуби от операции които се отчитат нетно

хил. лв.

Вид разход	Към 30.06.2019	Към 30.06.2018
Балансова стойност на продадени активи	3	0
в т.ч. дълготрайни материални активи	3	0
Приходи от продажба на дълготрайни активи	23	0
ОБЩО	20	0

1.2.9. Разходи за данъци

хил. лв.

Вид разход	Към 30.06.2019	Към 30.06.2018
Текущ разход за данък	344	331

1.2.10. Доход на акция

Период	Емитирани акции	Изкупени собст.акц	Акции в обръщ.	Брой дни в обръщ	Ср.прет. бр./дни	Ср.прет.бр. акции/дни	Печалба /лева/	Доход на акция
Към 30.06.2018	18 193 752	-	18 193 752	365	1	18 193 752	2 979 973	0.16
Към 30.06.2019	18 193 753	-	18 193 753	365	1	18 193 753	3 094 358	0.17

2. ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

АКТИВ

2.1. Имоти, съоръжения, машини и оборудване

Имоти, съоръжения, машини и оборудване са представени в баланса по цена на придобиване, образувана от покупната им стойност и допълнителните разходи, извършени по придобиването им и намалени с натрупаните амортизации и признатата обезценка. Стойностният праг за определяне на даден актив като нетекущ е 700,00 лева.

хил. лв.

Имоти, машини, съоръжения и оборудване	Земи	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Моторни превозни средства	Обзавеждане и вътрешни инсталации	В процес на изграждане	Общо
Отчетна стойност								
Салдо към 31.12.2017	1 027	6 958	25 617	2 719	1 052	1 200	3 093	41 666
Постъпили	3		4 737	32	65	15	3 480	8 332
Излезли от употреба	(3)		(24)		(2)		(5 021)	(5 050)
Общо увеличения (намаления)	-	-	4 713	32	63	15	(1 541)	3 282
Салдо към 31.12.2018	1 027	6 958	30 330	2 751	1 115	1 215	1 552	44 948
Постъпили			340		111	38	654	1 143
Излезли от употреба			(167)		(179)		(566)	(912)
Общо увеличения (намаления)	-	-	173	-	(68)	38	88	231
Салдо към 30.06.2019	1 027	6 958	30 503	2 751	1 047	1 253	1 640	45 179
Амортизация и обезценка								
Салдо към 31.12.2017	-	(2 257)	(20 257)	(1 049)	(694)	(623)	-	(24 880)
Амортизация за годината		(278)	(2 503)	(96)	(94)	(127)		(3 098)
Амортизация на излезли от употреба			11		2			13
Общо увеличения (намаления)	-	(278)	(2 492)	(96)	(92)	(127)	-	(3 085)
Салдо към 31.12.2018		(2 535)	(22 749)	(1 145)	(786)	(750)		(27 965)
Амортизация за годината		(139)	(1 339)	(48)	(51)	(60)		(1 637)
Амортизация на излезли от употреба			167		114			281
Общо увеличения (намаления)	-	(139)	(1 172)	(48)	63	(60)	-	(1 356)
Салдо към 30.06.2019	-	(2 674)	(23 921)	(1 193)	(723)	(810)	-	(29 321)
Балансова стойност								
Балансова стойност към 31.12.2018	1 027	4 423	7 581	1 606	329	465	1 552	16 983
Балансова стойност към 30.06.2019	1 027	4 284	6 582	1 558	324	443	1 640	15 858

Към 30 юни 2019 г. нетекущите активи в процес на изграждане са в размер на 1 640 хил. лева. Поетапно се въвеждат в експлоатация завършените активи съгласно приетата инвестиционна програма за 2019 г.

2.2. Нематериалните активи

Към 30 юни 2019 г. дружеството притежава нематериални дълготрайни активи с балансова стойност в размер на 217 хил. лв., в т.ч. софтуери за инженерно проектиране и чертане Top Solid – 80 хил. лв. и Kompas – 10 хил. лв.; софтуер за управление на човешките ресурси - 7 хил. лв.; софтуер за стругове с ЦПУ Poligon – 1 хил. лв.; софтуер за виртуализация-12 хил. лв.; антивирусна програма-4 хил. лв.; софтуер за планиране на производството – 53 хил. лв., софтуер за управление на ГАОС – 19 хил.лв., система за управление на отоплението – 14 хил. лв. и 17 хил. лв. – пакет от документи за производството на аксиално-бутален хидромотор.

2.3. Нетекущи финансови активи

ХЕС АД притежава дългосрочни финансови активи на обща стойност 8 738 хил. лв. в т.ч. инвестиции в асоциирани предприятия оценени по справедлива стойност в размер на 8 129 хил. лв. и финансов актив оценен по амортизуема стойност, представляващ допълнителна парична вноска за фонд резервен на ЗАД „Асет Иншурънс“ АД в размер на 609 хил. лв. Инвестициите са разпределени в следните дружества:

1. ЗАД „Асет Иншурънс“ АД, град София, бул. „Т. Александров“ № 81-83. ЕИК 203066057. Общо застраховане. Размер на капитала – 10 500 000 лева, разпределен в 105 000 броя акции с номинал 100 лева. ХЕС АД притежава 21 000 броя акции. Дял от гласовете в общото събрание – 20,00%. Към 30 юни 2019 г. общият размер на инвестицията в ЗАД „Асет Иншурънс“ АД е 2 268 хил. лв.

2. „Интернешънъл Асет банк“ АД, град София, бул. „Т. Александров“ № 81-83. ЕИК 000694329. Лицензирана търговска банка. Размер на капитала – 30 306 444 лева, разпределен в 30 306 444 броя акции с номинал 1 лев. ХЕС АД притежава 1 979 788 броя акции. Дял от гласовете в общото събрание – 6,53%. Размер на инвестицията 5 860 хил. лв.

3. „СПХ Транс“ ООД, град София, ул. “Фр. Ж. Кюри” № 20. ЕИК 130981001. Дейности, свързани с транспортни услуги. Размер на капитала – 10 000 лева, разпределени в 100 броя дялове с номинал 100 лева. ХЕС АД притежава 5 броя дялове. Дял от гласовете в общото събрание – 5.00 %. Размер на инвестицията 500 лева.

2.4. Текущи материални запаси

Материалите са отчетени по цена на придобиване, формирана от покупната цена плюс всички преки разходи за доставката им в предприятието, които са ги довели в състояние за употреба. През отчетния период за материалните запаси при тяхното отписване е прилаган препоръчителният метод – средно притеглена цена.

Продукцията е отчетена по фактическа себестойност, която включва всички преки и косвени разходи, без разходите за управление и продажби, финансовите и извънредните разходи.

Незавършеното производство е оценено по стойността на основните производствени разходи, до степента на своята завършеност.

В края на отчетния период не е извършена обезценка на материалните запаси, поради това, че отчетната им стойност не е по висока от нетната им реализуема стойност.

хил. лв.

Текущи материални запаси	Към 30.06.2019	Към 31.12.2018
Основни материали	5 096	5 221
Резервни части	7	7
Горива и смазочни материали	1	1
Спомагателни материали	1 836	1 453
Продукция	272	1 334
Незавършено производство	457	473
ОБЩО	7 669	8 489

2.5. Текущи търговски и други вземания.

Вземанията в лева са оценени по стойността на тяхното възникване, а деноминирани в чуждестранна валута са преоценени по заключителния курс на БНБ към 30 юни 2019 г. и разликите от преоценката са отчетени като текущ приход или разход в Отчета за всеобхватния доход. Обезценка не е извършвана.

хил. лв.

Текущи търговски и други вземания	Към 30.06.2019	Към 31.12.2018
Вземания по продажби по договори с клиенти в страната	744	373
Вземания по продажби по договори с клиенти в чужбина	6 718	5 820
Вземания по предоставени аванси	98	110
Вземания по застраховане на персонала	0	0
Предплатени разходи	59	63
Предоставени гаранции и депозити	5	10
Ваучери за храна	112	13
Други	28	0
ОБЩО	7 764	6 389

2.6. Текущи данъчни активи

Към 30 юни 2019 г. е наличен данък за възстановяване по Закона за данъка върху добавената стойност.

хил. лв.

Текущи данъчни активи	Към 30.06.2019	Към 31.12.2018
Данъчен кредит по ЗДДС	511	601

2.7. Текущи финансови активи

През предходния период ХЕС АД е предоставил едногодишен заем на Лизингова компания АД - София в размер на 1 000 хил. лв., за срок до 21.01.2019 г., при годишна лихва 2.5 % и тримесечни лихвени плащания. На 17.01.2019 г. предоставеният заем на Лизингова компания АД е изцяло погасен.

2.8. Парични средства

Паричните средства в лева са оценени по номинална стойност, а паричните средства, деноминирани в чуждестранна валута са оценени по заключителния курс на БНБ към 30 юни 2019 г. и разликите от преоценката са отчетени като текущ финансов приход или разход в Отчета за всеобхватния доход.

хил. лв.

Парични средства	Към 30.06.2019	Към 31.12.2018
Парични средства в брой в лева	4	4
Парични средства банки, в т.ч.:	6 403	6 387
В лева	1 431	1 836
В евро	3 903	3 929
В щатски долари	1 069	622
ОБЩО	6 407	6 391

СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ

2.9.1. Основен капитал

Основният капитал на дружеството е представен по неговата номинална стойност и съответства на актуалната му съдебна регистрация. Към 30 юни 2019 г. внесенят напълно основен капитал е в размер 18 193 хил. лв. Капиталът е разпределен в 18 193 752 броя обикновени, безналични, поименни акции с право на глас, всяка с номинал по 1 лев. Мажоритарен акционер в дружеството е „Стара планина холд“ АД с участие 64,53%.

2.9.2. Резерви

В отчета на дружеството е представен резултатът от извършените през предходни години преоценки: през 2006 г. е извършена оценка на съоръженията и на недвижимите имоти – земя и сгради. Формиран е преоценъчен резерв за дълготрайни материални активи, който към 30.06.2019 г. е в размер на 4 541 хил. лв.

Вследствие на прилагането на МСФО 9 „Финансови инструменти“, към 31.12.2018 г. е формиран преоценъчен резерв на финансови инструменти, който е в размер на 3 643 хил. лв., в т.ч. от на преоценка на инвестиции в „Интернешънъл Асет банк“ АД и ЗАД „Асет Иншурънс“ АД и отписване на дълготрайни активи.

хил. лв.

Резерви	Към 30.06.2019	Към 31.12.2018
Резерв от последваща оценка на активи	4 541	4 541
Общи резерви	1 819	1 819
Резерв от промяна в справедливата стойност на финансов пасив	3 643	3 643
Други резерви	2 876	2 876
ОБЩО	12 879	12 879

2.9.3. Финансов резултат

хил. лв.

Финансов резултат	Към 30.06.2019	Към 31.12.2018
Неразпределена печалба	1 480	1 332
Текуща печалба	3 094	5 274
ОБЩО	4 574	6 606

Нетекущи пасиви

2.10. Пасиви по отсрочени данъци

хил. лв.

Временна разлика, неизползвани данъчни загуби, неизползвани данъчни кредити	Към 31.12.2018		Движение на отсрочените данъци за 2019				Към 30.06.2019	
	Данъчна временна разлика	Отсрочен данък	увеличение		намаление		Данъчна временна разлика	Отсрочен данък
			Данъчна временна разлика	Отсрочен данък	Данъчна временна разлика	Отсрочен данък		
Активи по отсрочени данъци								
Амортизации	1 608	161					1 608	161
Компенсируми отпуски	520	52					520	52
Доходи на ФЛ	169	17					169	17
Общо активи по отсрочени данъци:	2 297	230					2 297	230
Пасиви по отсрочени данъци								
Преоценъчен резерв	5 045	505					5 045	505
Преоценка на некотиран капиталови инвестиции	4 048	405					4 048	405
Общо пасиви по отсрочени данъци:	9 093	909					9 093	909
Отсрочени данъци (нето)	(6 796)	(680)					(6 796)	(680)

2.11. Други нетекущи финансови пасиви

Към 30 юни 2019 г. дружеството има сключени два договора за лизинг. Нетекущото задължение е в размер на 58 хил. лв.

2.12. Правителствени дарения, нетекуща част

хил. лв.

Правителствени дарения	Към 30.06.2019	Към 31.12.2018
Субсидии за покупка на ДМА -общо	1 066	1 210
В т.ч. текуща част - приходи за 2019 г.	(289)	(289)
Правителствени дарения - нетекуща част	777	921

Текущи пасиви

2.13. Текущи търговски и други задължения

хил. лв.

Текущи търговски и други задължения	Към 30.06.2019	Към 31.12.2018
Задължения към доставчици в лева	3 238	3 541
Задължения към доставчици в евро	656	592
Клиенти по аванси	193	193
Задължение за изплащане на дивиденди	3 303	2 840
Предплатени приходи	32	7
Други текущи задължения	21	3
ОБЩО	7 443	7 176

2.14. Текущи задължения към персонала

хил. лв.

Текущи задължения към персонала	Към 30.06.2019	Към 31.12.2018
Задължения за възнаграждения	1526	1 436
Задължения към осигурителни фондове	343	333
ОБЩО	1 869	1 769

2.15. Текуща част на текущи данъчни задължения

хил. лв.

Текущи данъчни задължения	Към 30.06.2019	Към 31.12.2018
Задължения за ДДФЛ	196	170
Задължения за корпоративен данък	164	47
Други данъци по ЗКПО	21	16
ОБЩО	381	233

2.16. Други текущи финансови пасиви

Финансови пасиви отчитани по амортизируема стойност е текущо задължение по лизингови договори в размер на 21 хил. лв.

2.17. Правителствени дарения, текуща част

Текущата част на субсидията за дълготрайни активи е в размер на 289 хил. лв.

2.18. Свързани лица

Дружеството има отношение на свързано лице със следните предприятия:

„СТАРА ПЛАНИНА ХОЛД“ АД

„М+С ХИДРАВЛИК“ АД

През периода 01.01.2019 - 30.06.2019 г. не са осъществени сделки със свързани лица и няма неуредени вземания или задължения по осъществени сделки.

2.19. Условни активи и условни задължения

Към края на отчетния период дружеството няма заложен активи.

Между ХЕС АД и ЗАД „АСЕТ ИНШУРЪНС“ АД бе сключен договор за поемане на подчинено условно задължение. Съгласно този договор ХЕС АД се задължава да предостави на ЗАД „АСЕТ ИНШУРЪНС“ АД при поискване и при настъпване на активиращо събитие сумата до 294 хил. лв. за което е издадена банкова гаранция.

2.20. Събития след края на отчетния период

Освен оповестеното по-горе, не са настъпили събития след края на отчетния период, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания във междинния финансов отчет на дружеството, приключващ на 30 юни 2019 г

Директор „Финанси“: Радослава Дончева

Прокурист: инж. Георги Георгиев